

Grundlovens Bidelſe lagde de ydre Forhold ſaa overveiende Beſlag paa Rigsdagens Virkſomhed og Kræfter, at Meget vedrørende Grundlovens Øſteparagrafer blev forſømt og maatte forſømmes, og efter den Tid fik vi, ſom vi Alle vide, en Kræfterne opſlugende og den indre Udvikling meget hemmende Forfatningskamp. Senere kom et kort Tidsrum — det var: „Oktobertiden“ — med en lille Smule Luſtning i Lovgivningsværket, idet Spøire og Venſtre ſluttede ſig ſammen i een Forening; men derefter har det ærede Flertal ſandelig ikke medvirket til at fremſynde diſſe forſtjellige Reformforſlag. Jeg ſtal ikke trætte Thinget med at opregne, hvilke diſſe ere; men man veed, at det er meget langt fra, at man i denne Retning kan ſtyde Svøedſkylden over paa Regjeringen. Og nu kommer jeg til den Bemærkning, hvormed jeg vil ſlutte. Naar man har to Miniſtre, Indehaverne af to Portefeuiller, ſom netop have havt Velighed til at forhandle med Landſthinget, nemlig Finantſminiſteren og Juſtitsminiſteren — jeg anfører her en Kjendsgjerning — og naar man veed, hvor ſtærkt konſervativt Landſthinget har ſtillet ſig lige over for diſſe Miniſtre, ſaa at de have maattet paakalde Stemningen i Folkethinget for at myggjøre de Herrer derinde, ſaa vil man ſe, at de to Miniſtre, der netop i Folkethinget henviſte til, at man ſtulde tage tilbørligt Henſyn til Landſthinget, og ſom i Landſthinget heller ikke have forſømt at minde om, at man der maatte tage Henſyn til Folkethinget, netop have delt Net og Stjel, Sol og Bind lige inellem begge Thing. Thi det haaber jeg da, at man vil indrømme mig, at, hvor ekkværdige de Herrer Venſtremænd end maatte være, ſaa ekkværdige og umanerlig dygtige kunne de viſtnok ikke være, at de, hvis de modtog Plads i Hans Majestæt Kongens Raad, vilde være iſtand til ſamtidig at kunne fyldeſtgjøre alle de Krav, der opſtilles baade fra Folkethingets Flertals Side og fra Landſthingets. Den Regjering, der ſtulde kunne tilfredſtille de Herrer, maatte da være en Regjering, der var dannet af Perſoner, ſom De ville følge gjennem Lykt og Lyndt, ſelv om alle deres Forſlag vare uigjennemſættelige i Landſthinget, eller ſelv om man ikke kom ſaa vidt, ſom vi nu ere komne med den Regjering, vi have. De Herrer vilde viſtnok tage til Raſke med en ſaadan Regjering, ſi ſelvgjort er jo velgjort. De ſige med andre Ord: Naar vi ſaae den Regjering, [vi ſynes om, da ſtulde vi viſe Forſonlighed. Men det er nu ikke den Slags Forſonlighed, ſom jeg ſøger, thi Forſonlighed ſtal ikke viſes ved at indgive Adreſſer, men ved at indtage en anden Stilling til de praktiſke Sager, til de Reformforſlag, der foreligge for Folkethinget. Det er den rette Forſonlighed, Forſonlighed i Gjerning; men den anden Slags Forſonlighed er ikke andet end Forſonlighed i Theori. Jeg er uforſonlig men kun lige over for Adreſſer, iſær over for denne Slags Forſonlighedsadreſſer.

Frederikſen: Jeg niſker kun at ſige til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holſtein-Ledreborg), der bebreidede mig, at jeg ikke gaar med i Praxis, at den Praxis, jeg her ikke gaar med til, er den, der river ned uden at bygge op. Det er den ſamme Praxis, der har ødelagt en Mængde Forfatninger det hele Europa over og navnlig i Frankrig den ene Forfatning efter den anden. Jeg er altid parat til at gaa med, hvor der er Raad om at opnaa Noget, men ikke til at foretage Noget, naar man ikke kan paaviſe mig den allermindſte konkrete praktiſke Mulighed for Noget ſomhelſt.

Holſtein-Ledreborg: Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem fra Bornholm (Roſod) uhyre gjerne vilde have Diskuſſionen i Aften ført ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt vi have faaet de Love igjennem, ſom vi ville have, og at vi kunne komme til at ſtaa her og diſputere om, hvorvidt diſſe enkelte Miniſtre virkelig i alle de Forſlag, der have været forelagte, have viiſt ſig medgyldige eller ikke, og hvorvidt de have havt gode Grunde dertil eller ikke, og om Alle ere enige eller ikke enige om dette Spørgsmaal, og trække Diskuſſionen ud i flere Dage — jeg tvivler ikke om, at dette vilde være det ærede Medlem ſaaere behageligt, men mig vil det i det Mindſte ikke være det. Det behøver heldigviſ heller ikke at komme ind paa denne Side af Sagen, thi jeg vil oplyſe det ærede Medlem om en Miſforſtaaelſe. Jeg har aldrig ſagt, at det kun var Perſonerne, der dreiede ſig om i hele Striden mellem Folkethinget og Regjeringen, om jeg end har ſagt, at Spørgsmaalet nu i dette Dieblit kun dreiede ſig om Perſonerne. Men om Miſforſnielsen med Perſonerne var velbegrunderet eller ikke, om der kunde være meget alvorlige Grunde til denne Miſforſnielsen med Perſonerne, har jeg netop ikke villet berøre, fordi jeg ikke vilde gjøre denne Strid bittere, end det var nødvendigt. Det vilde have været mig meget let at oplyſe, hvorfor jeg mangen Gang ikke har havt ſynderlig Grund til at være meget begeiſtret for Perſonerne, men det har jeg ikke villet, fordi det ikke vilde gavne Sagen, at jeg reiſte mig op og fældede Dom over de enkelte Miniſtre. (Uſkyldſe). Der kan være overmaade ſtarke, reelle Grunde, hvorfor Striden om Perſonerne kom frem, men de ſtulde ikke komme frem i Aften. Det dreier ſig i Dieblillet i denne Samling for ſaa vidt om kun Perſonerne, ſom Miſforſnielsen med dem allerede er tilſtrækkelig til at motivere Adreſſen. Striden er ikke opſtaaet alene af perſonlige Grunde, det paastaar jeg paa det Allerbeſtemteſte; men jeg ſiger, at de perſonlige Grunde alene i dette Dieblit og under de nuværende Forhold ere tilſtrækkelige til at motivere Adreſſen for dem, der ſætte Fædrelandet over Perſonerne, og til dem hører naturligviſ jeg, jeg veed ikke, om det ærede Medlem vil høre med.